

Resclosa i canal del Carbur de Dalt

Montesquiu

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Al riu Ter, uns 870 metres aigües avall del pont de la Farga Bebié.
Emplaçament A la resclosa s'hi accedeix per un corriol a l'alçada del punt quilomètric 85,40 de la C-17z, o des del Bòbila.

Coordenades:

Latitud: 42.125427778087
Longitud: 2.2048805807017
UTM Est (X): 434279
UTM Nord (Y): 4664009

Classificació

Número de fitxa 08131 - 35
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Observacions protecció: El Pla especial del Parc del Castell de Montesquiu va ser aprovat en data 30 de juliol de 1986 i publicada la seva aprovació en el DOGC núm. 755 de 20 d'octubre de 1986 i modificat en data 2 d'abril de 1998 i publicada la seva aprovació en el DOGC núm. 2.672 de 2 de juliol de 1998.
Data aprovació: dc., 30/07/1986 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08130A002090110000EO

Fitxes associades:

Carbur de Dalt

Farga de Bebié

Riu Ter

Autoria de la fitxa

Sara Simon Vilardaga

Data de registre de la fitxa:

dg., 15/01/2023 - 22:32

Descripció

La resclosa i l'inici del canal de la fàbrica del Carbur de Dalt es situa entorn a uns 380 metres riu amunt des de l'entrada del canal a la fàbrica, es tracta d'una resclosa de planta corbada amb l'extrem de migdia més allargat conduint les aigües vers l'inici del canal per gravetat. La casa amb les portes d'entrada al canal són al costat dret. La resclosa està feta de pedres de riu unides amb ciment, compta amb un reforç a base d'una capa de formigó, de 4,5 metres d'alçada i 75 metres de llargada.

El canal d'entrada consta que té una llargada d'entrada de 300 metres, una amplada de 3,5 metres i una fondària de 3 metres, està construït a partir de pedra i morter, amb les parets internes amb acabat lliscat. La llargada del canal de sortida és de 80 metres. (ALAYÓ, 2017: 511).

Història

Les fàbriques de carbur van ser les primeres indústries que s'instal·laren a Montesquiú, aquestes van ser promogudes per la família Juncadella, propietària del castell de Montesquiú, de fet, es van instal·lar en terrenys de la seva propietat. Van ser dues fàbriques, anomenades el Carbur de Dalt i el Carbur de Baix, creades entre el 1895 i el 1897. Sembla que van ser els germans Jeroni, Emili i Antoni Juncadella que van crear la fàbrica de carbur de calci, tot i que al cap de poc temps serien dues fàbriques (CONSORCI DEL TER). Consta que la producció va començar a l'any 1899. Inicialment van anar a càrrec de Juncadella, Arrasquin i Romero (PLADEVALL: 1978, 75).

Sembla que els objectius de producció esperats no van complir-se, raó que va facilitar que es venguessin una de les fàbriques, el Carbur de Dalt. Aquesta va ser adquirida per Edmundo Bebié passant a formar part de la Farga de Bebié, fet que permetria poder aprofitar el salt d'aigua per generar energia per la fàbrica.

En origen la central funcionava amb dues turbines d'eix horitzontal de Planas, Flaquer y Cía., de 160 CV i 2.100 litres/s cadascuna. Avui dia compta amb una turbina Kaplan d'eix vertical de 446 CV, des del 1946 el cabal és de 5.500 litres/s. (ALAYÓ, 2017: 511).

Bibliografia

-ALAYÓ I MANUBENS, Joan Carles (2017): Aigua i energia: l'aprofitament hidroelèctric dels rius catalans: la seva història, l'estructura industrial i el patrimoni tecnològic. Lleida: Pagès ed.

-ANGLADA I FREIXER, ALBERT (1994): Història del poble de Montesquiú. Un itinerari per a descriure els fets, els ambients i els personatges d'un singular municipi català. Montesquiú: Ajuntament de

Montesquiu.

-CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I RECERCA HISTÒRICA DE MONTESQUIU (2004-2014) (2015): Montesquiu, el valor de la gent. Ripoll: Maideu, SL.

-PLADEVALL I FONT, Antoni (1978): Montesquiu. Notícia històrica. En el centenari de la creació de la parròquia. Montesquiu: Parròquia de Montesquiu. Impremta Planàs, Sant Hipòlit de Voltregà.

-MOLINA MORENO, José Antonio (1984): Montesquiu al sud del Ripollès. Ripoll: Maideu.

-MOLINA MORENO, José Antonio (2019): En temps de Josep Genollà. Societat i moviment obrer a Montesquiu. Montesquiu.

-VIÑETA i ORTIGUÉS, Paquita (2002): Història d'una Colònia Tèxtil. La Farga de Bebié. Ripoll: Impremta Bonet, SL.

Enllaços d'interès:

<https://www.vallgesbisaura.com/territori/resclosos/les-resclosos-resclosa-del-c...>

